

Előfizetési díj:
Postán vagy Pécseltől külföldre:
egyetlen évre 5 forint, félévre 2 forint 50 krajczár,
három hónapra 1 forint 25 krajczár.
Egyes szám 10 krajczár.
Majd minden szombaton.
Egyes számok kaphatók Weidinger N.
kínycsón. (Nádorudvari tér.)

PÉCSI FIGYELŐ.

Hirdetések ára:
Egy öt hasabos polt sor egyszeri
megjelenésért 6 krajczár, 3-szori 5 krajczár,
10-szerért 4 krajczár. — Minden
hirdetés után 30 krajczár bétlyegdíj
fizetendő. A nyilatkozó 1 polt sora 10 krajczár.
A hirdelési díj előre fizetendő.

SZERKESZTŐI IRODA:
Ó-pósta-utca 16-ik szám.
Kéziratok vissza nem küldetnek.

A lap szellemi részét illető közlemények és előfizetések a szerkesztőséghez, a hirdetések pedig a kiadóhivatalhoz intézendők.
Előfizetheti helyben: a kiadóhivatalban, Blauhorn Antal úr a városház épületben, Lill János úr a budai külvárosban,
Böhm C. F. úr a szigeti külvárosban lévő kereskedésében, valamint a vidéken minden postahivatalnál.

KIADÓ HIVATAL:
János-utca 8-ik szám.

Közegészség.

Nap nap után nagyobb a hőség,
itt a forró kánikula, a gyümölcsérés
ideje; ilyenkor van leginkább veszé-
lyeztetve a közegészség s ha nem fej-
tünk ki kellő figyelmet, óvatosságot,
gondot a jó egészség fenntartására, úgy
nagyon könnyen föllel a betegség,
mely csakhamar átfajulhat járvánnyá
s pusztíthatja népünket, a mitől óvjon
meg bennünket az Isten gondviselése.

Így is kevesen vagyunk magya-
rok, s ha csekély számunkat meg ta-
lálná tizedelni valamely öldöklő kór,
úgy elvesztünk örökre. Különben is
elég csapás érte már hazánkat, sok
viszontagságon ment keresztül népünk,
több bajt elviselni nincs erőnk.

Vigyáznunk kell, őrizkedni min-
den veszélytől, a bajt megelőzni jó
korán.

Ma egy éve egész Európát rette-
gésben tartotta a kolera. Nálunk is
nagy volt a félelem s igyekeztünk is
minden óvintézkedést megtenni a ve-
szedelem elhárítására. Manap ismét
úgy áll a dolog, hogy: jobb félni, mint
megijedni. Spanyolország fővárosában
pusztít a kolera kegyetlenül. Százak
megszáznak pusztulnak el pár nap alatt.
E rettenetes körülmény nem kevésbé
ejteti félelemben most Európát; a ra-
gályos nyavalya könnyen terjed s csak
a csirgá jusson el valahová, ott iszonyu
pusztítást visz véghez.

Ha azonban alapos azon hiedelem,
hogy valamennyi külhatalom kormá-
nya, nemkülönben a mi saját országok
hatóságaink, mindent megtesznek a
borzasztó járvány elszigetelése céljá-
ból s e képen némileg megvigasztalód-
hatunk: még sem lehetünk télenység-
ben akkor, midőn Spanyolországban
dühöng a vész.

A rendszabályok hiányos végre-
hajtása, vagy valamely véletlen körülmé-
ny, könnyen utat nyithat a bajnak.

A belügyminiszter mult hó 30-án
közzétette a következőket, felhíván
elben valamennyi törvényhatóságot,
hogy különös tekintettel a már tény-
leg beállott forró évszakra, már most
teljes szigorral, a legnagyobb lelkiis-

TÁRZA.

Tengereken túl . . .

Tengereken túl és tengereken innen
Nincsen az az érzés, ami bennem él;
Nincs kinek od'adjam, nincs kinek elmondjam,
Mert az egy titkolt nagy, véma szenvedély.

Mint a szent olajfák hegyén a megváltó,
Leborulva vágyom kiközölni azt;
De az én átyámat nem ismeri senki,
S így se lelkét én már enyhét és vigaszt.

Hisz ő megváltott egy egész világot,
De én nem válthatok egy lelket se meg,
Neki volt, akinek lelkét fölajánlja,
S az én lelkeim itt csak fázik, kér s eseng

Azt a tenger érzését s végtelen szerelmet,
Mely szíven át, így hurokzva tovább;
Ki azt befogadná, ki azt átölelné,
Nincsen olyan nagy szív, sem nő, sem barát.

Tengereken túl és tengereken innen
Nincsen az az érzés, ami bennem él,
Bolygok elítélve, ismeretlen gyászban,
Titkolt kínokkal, mint romok közt a szél.

Benedek Aladár.

Hird és Perekd.

Meg vagyok akadva.
A rózsákról és borászatról kell írnom;
annyi érték én a botanikához meg a
borászatához, mint a hajdu a harangö-
töszhez.

Szeretem a rózsákat s imádom a Róz-
sákat, ha — fészlő bimbók; rózsákról
azok elvirágzása után és elvirágozott szép-

meretességgel és pontossággal fogana-
tosítsák a kolera kitörése- és elterjedé-
sének megakadályozására már a mult
évből kiadott többnemű miniszteri
rendeletet. Különösen pedig elre-
ndeli, hogy a hatóságok az
utcák és lakások tisztántar-
tása, a nyilvános helyek kellő
fertőtlenítése, a vásári rendőrség
szigorú foganatosításáról gondoskod-
janak.

Igy szól a miniszteri rendelet.

Nagyon helyesen; csak hogy arról
is kellene gondoskodni, hogy a ren-
delet híven végrehajtsassék, mert csak
így lehet foganatja!

Csak a napokban lépett nálunk
életbe az új köztisztaság- s közegész-
ségi szabályrendelet, mely hivatva
volna az eddigi uralkodott pszichosságot,
egésztelen viszonyokat megszüntet-
ni, — s mégis mit tapasztalunk? . . .
igaz, hogy azt a pár marék szoba-sze-
metet, amit naponként összekotor a
cselédlány, kihordják a város végére;
de azért az utcák, köztérek és köz-
helyek most is csak olyan rondák,
mint voltak.

Az utcák folyókái elposványo-
sodnak s megtöltik miazmákkal a le-
vegőt. A Széchenyi-téren lévő köz-
koosi-állomás, daczára a dezinfekci-
ónak, oly büzös, hogy a járó-kelő
közönség kénytelen az orrát befogni,
ha arra vezet az útja. De mindez tűr-
hető ama tarthatatlan állapothoz ké-
pest, mely a Zsolnay-féle gyáron túl
uralkodik. Ide hordják a város minden
piszkát, rudaságát, ide szállítják a
pecze-gödörök tartalmát s itt valóban
örüsi a fürtelem, mely az egész kör-
nyéket eltölti undorító büzzel.

Jó lenne intézkedni, hogy e hely
valami módon fertőtlenítsék. A köz-
zelen van a Zsolnay-féle gyár s eb-
ben több száz munkás dolgozik, ha itt
kitör a baj — az egész város veszé-
lyeztetve van.

De nemcsak a köztisztaságra kell
kiterjeszteni figyelmünket, hanem az
ép-egészséges tápszerekre. A kerületi
orvosok s piac-biztosok ügyeljenek
fő, hogy a fogyasztó közönség ne

ségtl Rózsákról, nő meg borászatról —
józan fejjel dícs-hymuszt zengeni ezekben
a kutyánapokban — fura dolog.

Mindegy.
Neki gyürköttem s ha török-szakad,
elmésem Hird és Perekd közégek ne
vezetességeit.

Az a jó szokásom van nekem, ha
firkálni akarok valamiről, azon kezdem,
hogy a szótárokat, lexikonokat és encik-
lopédiákat hagyom helyettem — gondol-
kozni.

Most is úgy tettem, de esúnyául fel-
sültem. Hird-nek és Perekd-nek híre-
nyomat sem találtam az én ismeretterjesztő
bölcs — könyveimben.

Már most mitevő legyek?
Nincs más hátra — hasból kell
beszélnem.

Előbb azonban valamire kérem a nyá-
jas és nyáj nélküli publikumot. Igérjék
meg blindre, hogy olvasás közben nem
aluszak el; én viszont ígérem hozom ra,
hogy csak ásitani és szundikálni fognak.
Nos áll az alku?

Gilt!
Legyenek türelemmel, mert a türelem
— rózsá-czikket terem.

És most térjünk tárgyunkra. Előbb
azonban, mint boldog emlékezettl P á k k
Albertünk szokta mondani — három csil-
lag következék.

Az elmúlt hetekben a fővárosi lapok-
ban, ugyszintén a "Fővárosi Lapok"-ban
olvastunk valamit a rózsá-kiallításá-
ról. A többi közt első sorban nagy dí-
cesérettel írtak Baranyamegye Hird község
rózsáiról. Két voks híján az első díjat
nyerte az ottani plébános: Komáromy
Tivadar.

jusson romlott hushoz. éretlen gyü-
mölelshöz, hamisított tejhez, stb.

Az ázsiai kolerának Spanyolor-
szágban való járványos terjedése
alkalmából ezt vegyék figyelembe ha-
tóságaink s megyénk és városunk lakói.
Fő az egészség!

Az ideai áldás. Az ideai aratás általános-
ságban jobban fizet, mint himni lehetett.
Itt-ott az elemi csapások nagy károkat
okoztak, sőt mindent elpusztítottak, de át-
lag jó közép-termetűnk van. Kiválték a
buza minősége, mely sokkal jobb a tava-
lynál, elégíthet ki. Eddig minden rendjén
volna. De a gazda aratás manap már
nem jelenti azt, hogy gazdáink felpénzel-
hetik magukat. Mihelyt bizonyossá lett a
tözsében az aratás kielégítő eredménye, a
gabona ára, legfőképp a búzáé, rohamosan
csökkent. Bizonyos mértékben ez termé-
szetes és egészséges dolog. Elvégre az áld-
ásban mindenkinek kell osztozkodni. Csak
hogy utóbbi időben a gabona-árak annyira
alacsonyok, hogy a gazda alig számíthat
nyereségre, és örülnie kell, ha fáradságá-
nak díja és a befektetett összeg megke-
rülnek. Úgy látszik az idén is úgy lesz,
hogy csupán a tözsde embereinek, a ke-
reskedőknek és szállítóknak lesz hasznuk
a bő áldásból. Nagyon sajnálatos dolog,
hogy gazdáink sorsa így szólva a tözsde
kezebe van. Tetézi e visszasságból eredő
bajt még a jelen általános gazdasági hely-
zet. A magyar gazda ellen mintha össze-
esküdtek volna. Nincs egyetlen nagy piac,
hol nem nyomná a verseny, ezenfelül akár
merre fordul, súlyos vármokkall kell küz-
delnie. A gazdaközönségnek valóban nagy
oka van panaszkodni a kormány mostoha
gondviselése miatt. A kormány még kísér-
letet sem tett, hogy a magyar termelőt
küldelemet megkönnyítse. Ha nincs termés,
éhezünk, ha van, akkor meg a nyakunkon
marad, és a magunk zsirjában fülladozunk.
Ugyan meddig kell még várni a magyar
gazdaközönségnek a megváltásra.

Pénzügyi döntvény. A hivatalos lap a
következő pénzügyi döntvényt közli: Azok-
ban az esetekben, a midőn az adó, törvény
szerint a megelőző évekre vonatkozó üzleti
tisza nyeresémi átlaga alapján vetendő
ki, az adót megállapító törvényes közegek,
ennek a tisza nyeresémi átlagnak alapul
szolgáló ama tényezőket t i az előbbi
egyes évekre eső tisza nyeresémi össze-
geket, melyek az előző adó-évre már jog-
erősen megállapítva lettek, a f. évi adó-
kivetésnél újabb elbírálás tárgyává tenni
jogosítva vannak.

Baranyamegye, hirdi rózsák, Komá-
romy, bronzérem!
Hjah-hjah! Hm-hm!

Azt hittük ismét valami vidéki levelező
kacsáival gyill meg a bajunk.

Feltevésünkben most az egyszer —
kellemesen csalódtunk. De hogy szemmel
láthatólag meggyőződünk a valóról, fél-
tuzatnyi számban felkerestük a kiállított
a helyszínén.

A "Gazdasági Néplap"-ot, "Népta-
noda"-t és a német újságot kivéve —
képviselet volt az összes helyi lap.

Odaérkezettünk a jámbor lelki pász-
tor javában el volt foglalva ájtatos nyá-
jaival a szentgyeházban. Addig mi lete-
pedtünk terjedelmes kerjének kellő kö-
zépébe egy páratlan nagyságu terebélyes
lasponyafa hús árnyékában. A szent mise
után megismerkedtünk megyénk egyik
rózsafeljedelmével: Komáromyval. Gazdánk
szívvelyesen fogadtott s bemutatá a még
virágozó rózsáit, elmondá azok neveit s
tenyésztési módjait. Ha káptalan volna a
fejem, akkor sem tudnám megjegyezni,
annak az 557 rózsafajnak a nevét
sem. De a sok közül egy hebrón rózsá
— Rotschild-nek keresztelték a ked-
vest — mégis magára vonta figyelmünket.

Képzelték csak kérem, ennek a milliomos
bankár-rózsának nincs semmi illata. Rot-
schild-rózsá és nincs szaga! Igazán furesa
a természet játéka. (Erre valaki azt je-
gyezte meg közlülünk, hogy rózsának
foglagyma szaga nem lehetvén, így
Rotschild szagatlan maradt. Szerencse,
hogy nem volt köztünk anti-antiszemita,
különben lett volna — pizegepezes!)

Sajnálkozását fejezé ki a derék ki-
állító, hogy előbb — úgy Szent-Háromság
vasárnapja felé — nem látogattunk meg,
mert akkor vannak még csak igazán dísz-
ben és ünnepi köntösben a virágok ki-

Az amerikai úgynevezett olcsó
gazdálkodás.

Oly sokszor hallhatni és olvashatni az
amerikai praktikus és olcsó mezőgazdasági
rendszerrel, hogy érdemes egyszer vele
közlebből és behatóbban foglalkozni, kül-
önösen most, mikor az aratás alatt még
bizonyos aktuáltsággal is bír.

Nálunk Magyarországon a gazdasági
munkálatokat bizonyos számú évre szer-
ződöttet cseléd — és bizonyos számú igás
marha és ló — mint állati erő — végzik
és pedig számitanak minden száz hold
szántóföldre 4 ökröt és minden 4 ökröhöz
egy bérest. Ez utóbbiak készpénzben csak
igen csekély bért kapnak, ellenben igen
úgynevezett konvenziót, élelmiszereket,
melyek a birtokon teremnek; meg van en-
gedve, hogy teheneket és sertéseket tart-
sanak, miáltal fönttarthatják családjukat és
gazdájuknak a kifizetés daczára nem es-
nek terhére. A főmunka-időben azonban
az aratási és cseléplézi munkálatokat külön
felfogadott erők végzik, többnyire termé-
szetbeni részletteléért.

Amerikában ez egészen másképp van.
Ott a termelő — itt természetesen csak oly
kerületeket értünk, melyekben tömeges a
termelő — nem tart egész éves emberi és
állati erőket, legalább nem oly számban,
mint azt gazdasága megkövetelhetné. De
hát hogy mivelik ott a földeket? Őszzel
kezdik szántani a téli vetésekre kiszemelt
földeket, mely munkálatot az új vagy még
teljes erőben lévő földeken öszvérek vég-
zik, melyek egész éven át a közelben lévő
legelő-helyeken tartózkodnak. Ez öszvéreket
akkor, mikor szükség van rájuk, egy-
szerűen összefogdoszák és az eke elé fog-
ják. Az eke többnyire sok vágányúak és
ezen nines mit csodálni, mert Amerikában
legfőkébb három hüvelyknyi barázdákat
szántanak, ellenben nálunk alkalmazásban
van az egy vágányú eke, mely elé gyakran
négy erős ökröt fognak, de az eke be is
hatol tíz hüvelyknyi mélységre. Hol ellen-
ben az amerikai talaj már el van erőlte-
nítve és okvetlenül megköveteli a mély
szántást, mi ma már igen gyakori eset,
ott a gőzeket alkalmazták.

Fogalmat fog nyerni az olvasó a hit-
vány gazdálkodásról, mely különösen új
földeken — hol a talajt csak felkarczolják
— üzetik, ha elmondjuk, hogy az eke
mögött van mindjárt a vetőgép és mindez
egy fél tuzat rosszul táplált öszvér von-
szolja. A régieb és jobban vezetett far-
mokban ellenben a szántási szolgálatot a
gőzek teljesítik, mi a következő praktikus
módon történik: egyes vállalkozók bizo-
nyos időben farmról-farmra utaznak, egy
kikötött öszvért elvégzik a szántást és
vetést igen csekély ló- és emberi erővel.
A mint ez megtörtént, a földmivelőnek

rálynei. De meg voltunk mi teljesen elé-
gedve a most látottakkal is.

Bámultunk, gyönyörködöttünk.

Most tudtuk csak némileg megérteni,
hogy mint jöhettek tűzbe valamikor a
békavért angliusk is, midőn a felér és
piros rózsá között választásban annyira
összeveszték, hogy háboru lett a dolog
vége. Mi bennünk hűlve is van annyi vér
és tűz, mint az angliuskban melegeve, s
daczára, hogy nemcsak piros és fehér,
hanem sárga, bíbor-vörös, sőt rózsaszínű
rózsák a t is láttunk, még sem dulakod-
tunk, hanem békességben betértünk az
— e b é d r e.

Szemünk élvezett, lelkünk épült, illő
hogy testünk is megkapja a magáét. Meg
is kaptá. Mindenről gondoskodva volt, csak
az volt a baj, hogy nem volt elég —
f o g p i s z k á l ó.

Rózsás gazdánk megsugta a nagy tit-
kot, hogy t. i. ő a fogpiszkálót nem
szokta pénzért venni, — hjah! falun érik
a gazdálkodást — hanem a perekedi
tanító szokta vele megajándékozni, ki
kittűnő fogpiszkáló-készítő.

Elhatároztuk, hogy meglátogatjuk saját
városi "Engel A. és fia"-nk verseuytársát,
a falusi fogpiszkáló-gyártót.

Gondolatunkat szándék, a szándékot
tett követte. Kurta fél óra alatt Marton-
falun keresztül oda értünk a perekedi ha-
tárba, föl a szőlődombra.

Uj házi (helyesebben pénzés) gazdánk
tárt karokkal fogadott. Kölesősön bemuta-
tás után megtudtuk, hogy Sz o n d y A l a -
jos perekedi tanító — borait fogjuk fo-
gyasztani. Bajusza után ítéleve, azt hittük,
hogy a drégelyi hős felhamadt s
Perekedre huzelkedott. Az asszonynepség
szerelmes is azokba a hős bajuszokba, mi

nines több dolga az aratásig, nines is
ujabb költsége sem. Aratáskor a gyári és
bányamunkások nagy része elhagyja tele-
pét és a gabnatermelő kerületekbe költö-
zik, hol a farmerek által körülbelül oly
alakban szerződöttek, mint a mi alföld-
dünkön a tótok. Aratógépekkel vágják a
termést, de a esomókat nem állítják össze
kazalokba, hanem a szabad ég alatt cse-
pelnek és rostálnak gőzcséplő-rostáló gé-
pekkel és a szántóföldről direkt kerül az
cladási piacra, ellenben szemáruval fűtik
a gőzgepeket. Az alig learott mezőt vagy
ismét új buza termésre vagy a legközelebbi
tavaszszal tengeri termelésre használják.
Hogy ily gazdálkodás olcsóbb, mint a mi-
énk, az feltelhetjük anélkül, hogy föltéte-
nül el kellene ismernünk; de vajjon gyar-
korlati és hosszabb ideig folytatható-e?

Minden mezőgazda tudja, hogy csak
félleg-meddig racionális gazdaságban az
alkalmazott emberi és állati erő egész éven
át szakadatlanul foglalkoztatva van, és kell,
hogy foglalkoztatva legyen. Hiszen ösme-
retes, hogy a szántással, boronálással, trá-
gyázással stb. stb. kellő időben alig lehet
elkészülni, sőt a nagyszámu ünnepek, me-
lyeken szünetel a munka, már terheskékké
kezdenek válni. Ily körülmények között a
főnt leirt amerikai gazdálkodást lehet-e
másnak, mint a legnagyobb rablogazdál-
kodásnak nevezni? De a rablogazdálkodás
mellett is már nehéz a megéltetés, mert
oly árákon, minők az utolsó amerikai ter-
mésért elérhetőek voltak, a rablogazdálko-
dást lőző mezőgazda nem adhatja termé-
nyeit. Míg nálunk az alacsony árak daczára
a buzatermelés csak kevéssel csökkent,
Amerikában — a legutolsó statisztikai ki-
mutatások szerint — ez évben 3 millió
acrelval kisebb területen termelnek búzát,
mint a mult évben. Felhozunk azonban egy
még nagyobb jelentőséggel bíró példát a
mellett, hogy az amerikai gazdálkodás sem
olcsó, sem praktikus.

Már hosszabb idő óta feltűnik, hogy
az amerikaiak, kik oly jelentékeny buza
és tengeri-termelést üznek, az árpával oly
keveset foglalkoznak és alig termelnek be-
löle annyit, hogy elegendő lenne a belföldi
szükséglet fedezésére. Jó szerződei árpank
ma Angolországban 25 százalékkal maga-
sabb értéke van, mint a búzának. Mi le-
hetne tehát egyszerűbb korrekctívuma a
buza töltermelésnek, mint az eddigi buza-
földek egy részét árpával bevetni? Éghaj-
lat és talaj, melyeken megterem a buza,
minden körülmények között az árpaterme-
lésnek is megfelelőek lesznek. Az egyedüli
ok, mely miatt a különböző talalkéony és
erélyes amerikaiak nem folyamodnak az
egyszerű eszközöz, abban rejlik, mert jó
minőségű árpát — és itt csak ilyenről van
szó — rablogazdálkodással nem lehet ter-
melni. Ily árpa megkivánja, hogy őszszel

azonban többre becsültük kittűnő, zamatos,
kristálytisza ó-borait.

Most fundáltam még csak ki, hogy
miért csinál Szondy — a borász — fog-
piszkálót? Gondolja magában a mi jó
Szondy barátunk: ha annak a fás n é m
e t A n g y a l - n a k szabad vízből, fuxin-
ból és spirituszból b o r t csinálni, mi-
ért ne volna szabad neki fogpiszkálót
csinálni — keeskerágóból. Hjah! a konku-
rencia mindenre képes.

Szó ide, szó oda: Szondy jeles borász.
Többet ér ennek egy csepp bora, mint
amannak az egész fakamarája. A fát úgy
kell meggyújtani s a bor maga tűzel. Ez
pedig nagy előnye a bornak s nagy hát-
ránya a fának.

Jól mulattunk. Ittünk, ettünk, mentünk,
győztünk. Midőn javában folyt a muri, —
megszaporodtunk. — Uj vendége-
ink érkeztek. Képzelték csak kérem egé-
szén S o m o g y b ó l jöttek!

Most három ágra szakadtunk. Első
kompania tarokk, második trupp kalabriás,
harmadik kolon kurizálás.

Szerencsés volt, aki a harmadik transz-
portba kerülhetett. Két csinos fiatal ögvegy
— Szondyuk nővére és a hirdi postame-
ternő, nemkülönben a szivélyes házi-asszony
s még egy asszony — azt hiszem . . . de
csit! Kezdődik a toaszt-zápor. Eltűnt a
hirdi Komáromy, a perekedi Szondy, a
szép asszonyokat s — jó bort. Végre még
egy kocziás — s zent János áldás — el-
bueszás — s elindulás — hazaérkezés.

Felségesen mulattunk!
Rózsás jó kedvtűnk volt!

Bandl komá.

a talaj előzántások és tavaszszal exakt megműveltek; továbbá a lekaszált árpát nem lehet keresztben a mezőn hagyni és várni hagyni a szabadban, míg a cséplőgép megérkezik. Ha elsőrendű árpát akarunk termelni — és csak ilyenért fizetnek magas árt — akkor a kötegeket lehetőleg gyorsan be kell hordani és fedél alatt száradnia kell, mert csak egy heves eső is, mely a kötegeket áztatja, az árpa minőségét értékre nézve 40 százalékkal csökkentheti. Hogy tehát ily munkákat gyorsan és exakt végezzék, szükség van szabályozott gazdasági berendezésre, állandó emberi és állati erőre, mely fölött a termelő minden időben rendelkezhetik. Mindezek felett azonban a rablógazdálkodást üző farmer nem rendelkezik és ha az ő rendszerre szerint árpatermelésre adná magát, közönséges takarmányárpát talán igen, de serffözdeit semmi esetre sem termelhetne.

Összegeztük már most az elmondottakat, igyekeztünk bebizonyítani, hogy az amerikai gazdasági rendszerrel huzamos időn át nem lehet tömegesen termelni, hogy a rendszer mellett sem nagyon olcsó a termelés, hogy a veszteségek, melyeket az olcsó gabnaárak okoznak, érzékenyen, talán érzékenyebben sújtják az amerikai farmert, mint a magyar termelőt, tehát nincs mit aggódnai az amerikai konkurrencziája felett és ha mindez áll, akkor agrár-kérdés vagy mezőgazdasági válság, mely két év óta összes termelőinket oly élesen foglalkoztatja, egyáltalán nem is létezik. De ha minden, amit elmondottunk, nem felel meg a tényeknek, kénytelenek vagyunk azt állítani, hogy nálunk nem létezik mezőgazdasági válság és pedig nem azon egyszerű okból, mert földművelési téren egy túlermelés által előidézett válság, minő ipari téren előszokott fordulni, nem létezik.

Ha ipari téren valamely gyártmány oly mennyiségben állítható elő, hogy a termelés a fogyasztást meghaladja, minek következtében az árak annyira süllyednek, hogy a gyáros azokon legfeljebb veszíthet, akkor beáll egy válság, melyet valóságosan éreznek a sújtottak és rendszerint számos existenciája és jelentékeny vagyonértékek tönkremenetelét vonja maga után. Ily válságok szaniorozása rendkívül nehézkes, a javulási procezsus nagyon hosszadalmas. Az ehhez szükséges termelési redukczió csak nagy áldozatok árán vihető keresztül. Gyárak, melyek milliókat értek, abban a pillanatban értéktelenné válnak, melyben szilveszterre lesznek itélve. A termelés egyértelmű általános leszállását azonban csak a legkritikább esetben lehet elérni, mert az egyik gyár helyzete és érdekei nem azonosok a másikéval.

Egész másképp van ez a földművelés terén előforduló túlermelési válságokkal. Vegyük például a legutóbbi lefolyt buza-válságot. Az utolsó években több termelést, mint a mennyit a fogyasztás fölvehetett volna. A készletek az összes országokban aggodalmat keltő módon halmozódtak és az árak a normális niveau alá süllyedtek. És mi történt? Minden egyes termelő lecsipett buza-földjéből annyit, a mennyit csak lehetséges volt és a leszerelt részeket más termelési célokra fordította. Ennek következménye az lesz, hogy már a legközelebbi időben a termelés egyensúlyba jön a normális fogyasztással, az egyensúly végleg helyre áll és a válság véget ér. És e procezsus egyidejűleg és a legnagyobb precizitással meg végbe valamennyi kontinentális és tengerentúli országokban, anélkül, hogy az érdekeltek előbb egymással megegyeztek volna, sőt anélkül, hogy csak a legközelebbi szomszéd is tudta volna, hogy

a másik mit szándékozik tenni, arról nem is szólva, hogy egymástól messze fekvő országok bizonyos elvek felett megegyeztek volna. A válság elűnik, az okozott kár nem nagy és nem marad utána egyéb hátra, mint az orvosság kereső útja, melyet a különböző kormányok védvamos labdacsoak alakjában az általuk betegnek vélt termelőknek rendeltek és — beadtak.

Mi részünkről tehát nem tartjuk oly veszélyeztetnek a magyar földművelést, mint ezt az agráriusok festik és meggyőződésünk, hogy mihielyt a kivitel akadály megszüntetése, lesz kivételünk, ha lesz mit kívinnánk.

(P—y.)

Amit jó tudni a vidékieknek.

— Kiállítási levél. —

Budapest, 1885. július 8.

Az országos kiállítási bizottság a külföldi és vidéki látogatókkal szemben a legjelentékenyebb, elismerésre méltó intézkedést az által tette, hogy fellátította, illetve engedélyt adott a kiállítási tudakozó és bizományi intézet szervezésére és fellátására.

Hogy miben áll ez intézmény fontossága, legyen szabad egy pár példával illusztrálnunk. Akár vidéki, akár külföldi látogató rándul a fővárosba a kiállítás megtekintése végett, az — kiváltképp ha most van először Budapesten, — bizonyára programjába veszi a főváros nevezeteseinek, muzeumainak, színházainak s kiránduló helyeinek megtekintését is, sőt számosan még hivatalos és nem hivatalos ügyeket is óhajtanak ez alkalommal elintézni.

S mily kevés lehet azok száma, akik a fővárosban, — ha jártak is már itt egyszer-mászor, — tekintve annak gyors terjeszkedését és változását, minden akadály és késelem nélkül el tudnának igazodni, vagy a legjobb esetben csak idővesztéssel s tetemes költséggel tehetnek ezt. Vagy például mily nehezebb esnek a kiállítási terület bekalandozásában meglehetősen elfáradt idegmeik, ha egy színházi, mulatóhelyi, vagy mondjuk fürdőgyógyászati kiállítási területéről be kellene fáradnia a fővárosba s onnan ismét vissza a kiállításba, mely esetben a belépti díjat is kétszer kellene fizetni. Ime, mindezeket megteszi, illetve rendelkezésre bocsátja a kiállítási tudakozó és bizományi intézet, mely mindjárt a fő-bejáratnál balra, esinos kis pavillonban nyert elhelyezést, úgy hogy a kiállítási területen belül a legnagyobb nyugodtsággal és pontossággal elvégezhetjük napi teendőink minden fáradság és tetemesebb kiadás nélkül.

A hivatalos felügyelet és ellenőrzés alatt álló intézmény szervezetéből közlünk a következő általánosabban érdeklő részleteket:

1. Minden kiállító közölheti az irodával a helyet, napot és órát, melyben vele személyesen érintkezni és beszélni lehet és viszont ugyanezt mindenki megtudhatja az intézetnél. 2. Mindenki a kiállított tárgyak kiállítási helyét, származását és esetleg a kiállító nevét is megtudhatja az intézetnél. 3. Minden nem kiállító közölheti az intézettel a helyet és időt, melyben vele személyesen érintkezni és beszélni lehet és viszont mindenki megtudhatja azt az intézetnél. 4. Minden látogató intézkedéseket tehet az intézetnél az iránt, hogy valakivel az általa megjelölendő helyen tanácskozzék. 5. Felvilágosításokat adhatnak a városban levő hivatalok, hivatalnokok és hivatalos órák, esetleg társaságok, cézék és közhalékról. 6. Minden kiállítási látogató felvilágosítást nyerhet a Budapesten

az utolsó 24 órában megérkezett idegenek neve és itteni lakásáról.

Ezeket kivül az iroda e célra külön alkalmazott külföldieit által úgy a kiállítás, mint azon kívül üzeneteket és küldeményeket továbbít; vezetőket és tolmácsokat tart, kik úgy a kiállításon mint a városban, sőt esetleg vidékre is rendelkezésre állanak; közvetíti a vasúti és hajóvezérelését, esetleg kieserlést, lovasúti jegyek, az összes fővárosi színházak és mulatóhelyek belépti jegyeinek valamint fürdőjegyek eladását; elrusítja a muzeumok, képtárak, mútárlatok valamint a kiállítás katalógusait és kalauztit, színlapokat, programokat, a közlekedési vállalatok hivatalos menetrend könyveit stb. Öreg vagy beteges egyének számára tolmácsokat s szolgálatakat bocsát rendelkezésre; végül az iroda valamint városi főköja is telefon-összeköttetéssel van ellátva, melyeket a közönség esekély díjért használhat.

Ha a fővárosba felránduló mindenme szolgálatakat most a városban bent akarná ellátni, bizony nem mondunk sokat, de tömött fárczaja 23 nap alatt ostyavékonyágúvá lapulna, míg a tudakozó iroda díjtételei olyanok, hogy mindenme szolgálatakat aránylag csekély összegre ruának, sőt egy állandó vezető sem kerül többé egy egész álló napra 3 ftrnál.

Mindenme szolgálataknak a legnagyobb látogatótáji helyen, az orsz. kiállításban való összpontosítása úgy célszerűségi mint kényelmi szempontból felette szerencsés gondolat volt, de kétszeresen fontosnak kell elismernünk a színházi jegyeknek az iroda általi elrusítását. El voltunk ugyanis készltve, hogy a kiállítás alatt a hordárok a színházi jegyekkel való üzérkedést még nagyobb mértékben fogják üzni mint azelőtt. S örömmel konstatálhatjuk, hogy a t. vidéki közönség ettől most meg van mentve, mert a tudakozó irodában bármely napon a rendes s más napra az elővételi díjak lefizetése mellett mindenki bármelyik fővárosi színház tetszés szerinti helyére válhat jegyet.

Az iroda működése ez irányban eddig-élő oly sikeresnek bizonyult, hogy kívánatosnak mutatkozik, miszerint a színházi jegyek ilyeten elrusítása a kiállítás után is fentartassék, miáltal a színházi jegyekkel való üzérkedésnek egyszer s mindenkorra eleje vetének s remélhető is, hogy a fővárosi színházak úgy a maguk, mint a nagy közönség érdekében az összeköttetést az irodával a kiállítás után is állandóan fenn fogják tartani.

Vezető.

Tanügy.

Iskolaszéki ülés.

Városunk közs. iskolaszéke t. hó 15-én (szerdán) d. u. 3 órakor, a városához nagyteremben ülést tartott.

Elnök felkéri a zárvizsgálókatra kiküldött öt jelenvotó tagokat, hogy szerzett tapasztalataikról szóbelileg nyilatkozzanak. A tagok egybehangozón igen kedvezőleg referáltak az intézetek egyes osztályairól, csak Sziebert szoltal fel a szépirások ellen, melyek szerinte bizony nem elég szépek. Különösen a 3. és 4. osztályok irásaival nines megegyedve. A bajt abban találja, hogy a tanulókat a két alsóbb osztályban 4 vonalas irákhöz szoktat s harmadikban már 1 vonalas (dik-tandó) irkába kell írniok. Véleménye szerint a bajon úgy lehetne legkönnyebben segíteni, ha a 4 vonalas magyar irka után 4 vonalas németírka következék. E szerint a 3. és 4. osztályban német irkába magyarul írának a tanulók. E módszertani

kérdés megvitatása nem tartozik az iskolaszékhez, azért véleményezés végett át fog adatni a tanítótestületnek.

Általában a lefolyt tanítási év zár vizsgálatival az iskolaszék teljesen meg van elégedve, a felmutatott eredményekben megnyugvást talál s örömet fejez ki, a tanítók ügybuzgósága felett. Különösen megdicsértetett Hoffert Károly idegl. zene- és énektanító, kinek vizsgálata Vargá belv. ig.-tanító jelentése szerint, az examentek koronáját képezte. A vizsgálaton jelenvotó tagok is igen dicsérelg szoltak a zenevizsgálatokról. A felmutatott eredményt a mult évekkel össze sem lehet hasonlítani. Zene-értő emberek is hasonlóan nyilatkoztak a zenevizsgálatról, sőt egy öreg zenekapacitás (Vitt bácsi) elragadtatásban megeskolta Hoffert. Az ének vizsgálatból felmutatott eredmény is igen kielégítette a vizsgálaton jelenvotókat. Különösen a templomi ének (3 hangban) nagyszerűen szokott sikerülni. Év elején felvételt mintegy 90 tanuló, kik közül 60 vizsgázott. Hoffer saját költségére, mellé még két kiségitő zenést is alkalmazott, minthogy egymaga nem győzte volna dolgot. Elnök e pontnál megjegyzi, hogy miután a városi pénztárt ezen a czímen igénybe venni nem lehet, jó volna, ha a zene-tanulók havonként 1 ftr tanítási díjat fizetnének. Ily módon befolyna évenként 2—300 ftr, mely összeget a zenetanító mellé alkalmazandó egy vagy két városi zenekari tag, mint segédzenetanító díjazására lehetne fordítani. A zenetanító s általában a tandj ellen is történt felszólalás. Általános iskolakötelezettség és tandj nem épen összeférő két fogalom. Elnök sehogyszem egyeznék be a tandj eltörlésébe, mert évenként körülbelül 4 ezer ftr folyik be tandj czímen s ily bevétel összegéről lemondani nem akar. Tandjait a legszegényebb szülők eddig sem fizettek, ezután is felmenthetők lesznek. Aki pedig teheti, annak meg kell fizetnie a tandjait, ha akarja, ha nem. Szóba jött Hoffert véglegesítése is. Az előbbi javaslato egy bizottságnak, az utóbbi pontok pedig a költségvetési bizottságnak adatkak ki véleményezés végett.

Az 1886-ki költségvetési bizottságra a mult évi tagok küldettek ki.

Beiratási idő a népiskolákban augusztus 30., 31. és szeptember 1. Mindenkor délelőtt 8—12 és délután 2—5. A szegénységet igazolni senki sem tartozik. A tanítási díj az eddigi. A „Veni Sanete” szeptember 2-án lesz. Az ismétlő iskolások beiratása 2-án és 8-án a délelőtti órákban (Itt megjegyztetett, hogy az iparos tanonczok felvétele ezután nem az iskolaszék, hanem az ipariskolai bizottság hatáskörébe tartozik.) A polgári leányiskolában a felvétel szintén szept. 6-án és 8-án lesz. A tandjait itt is annyi marad, mint a mult évben. A beiratásokon az iskolaszék két két tag által képviselteti magát.

Igazgató-tanítók betérjesztik a jövő tanévben használandó órandeket és tan könyveket jegyzékét. Ezek megvizsgálására Mendlik elnöktele alatt bizottság küldetett ki.

A polgári leányiskola rendezése s a tanerők véglegesítése elvileg kimondatott s elfogadott. Több tagu bizottság lett kiküldve, kik javaslatot fognak készíteni e tárgyban s azt betérjesztik az iskolaszékhez.

Jelentetik, hogy az ágoston-téri új népiszkola legközelebb teljesen elkészül s az ugyanolt létesítendő bölcsőde mikénti fellátására bizottság küldetett ki.

Magánkérvények. Mihálovics Antal és Sriszaka Andor tanítók az első-, Szelman Győző ig.-tanító a 3-ik ötöd-

éves díjpótlék megszavazását kérelmezik. Hemmerich Károly tornamester szintén folyamodott az első és második ötödéves díjpótlék és az eltöltött éveinek a nyugdíjba való beszámításáért. Mintán nevezett tanítók eddigi működésével az iskolaszék teljesen meg volt mindig elégedve — kérelmüknek hely adatott. Borsy György és neje felső-vámház-utcai tanítók a ágoston-téri népiszkolába kérik magukat áthelyeztetni. Elnöknek az áthelyezés elletnincs kifogása, sőt méltányosnak találja folyamodók kérelmét, de a beiratások befejezése előtt nem kívánja az áthelyeztetést kimondani. Sziebert most kívánna kimondani az áthelyeztetést, a többség azonban elnök nézetét fogadta el s így Borsy és neje kérelme a beiratások befejezéséig függőben maradt. Leordinay Gizella és Nick Józsa segéd-tanítónők rendszerintetűni kérik magukat. Tekintve, hogy a előbbi már 7, az utóbbi 8 éve működik a város szolgálatában, rendszeresítések kimondatott, mégis oly feltétellel, hogy csak január 1-től lesznek rendszeresítve, minthogy az ezzel járó 100 ftr fizetés-javítva az ideit költségvetésből ki nem adható. Nick Józsa ezenkívül a házipári tanítási-szárt némi jutalom díjért is folyamodik. Az iskolaszék véleménye szerint, miután folyamodók rendszeresítése kimondatott, ezen igényéről kérelmező lemondhat. Pecz Mar ideiglenes tanítónő a tanítási évben élvezett díjazatát a szünetidőben is kéri folyósíttatni. Ez úgy — mint ezelőtt pár évvel — ismét heves vitára adott alkalmat. Elnök szerint folyamodók keresetét teljesen jogtalan. (?) Ki volt mondva, hogy évi 300 ftr fizetése van — a költségvetésben is ennyi lón felvéve — folyamodó azt 10 havi részletben 30 ftrjával felvette s így miután csak 10 hónapra volt alkalmazva (?) — kérelmüknek hely nem adható. Sziebert szerint a város méltóságával s a tanítói tekintélyével nem fér össze az ilyen kezezszeres gazdálkodás s fépen indokolt beszéde végén kéri az iskolaszéket, hogy úgy Pecz Marinak, mint Kasza a Ferencz-iskola adassék ki a szünetidőben is a havi 30—30 ftr. Erre Dittmayer isk. gondnok szoltal fel. Az ő „bölcs belátása” szerint sem Pecznek, sem Kaszának a vakációban fizetés nem dukál. Ha akartak vakációban is fizetést, akkor irtak volna a havi nyugtájukat 25 ftról és nem 30-ról. (Általános derültség.) Addig eszűrték-esavarták a dolgot, míg végre is az lett a vége, hogy nem adnak szünetidőben fizetést Pecznek sem, Kaszának sem! (Mi e tekintetben Sziebert véleményét pártoljuk s amelynyire örvendetes tudomásul vesztük, hogy Mihálovics, Sriszaka, Szelman, Hemmerich, Leordinay és Nick kérényve felett kedves szöveg határozott az iskolaszék, ép annyira megrovandónak tartjuk, hogy Pecz kérését elejtették. Eddig is, ezután is figyelemmel kísértük és kísérjük az iskolaszék intézkedéseit s mondhatjuk, hogy bizony sokszor következtelenül jár el az iskolaszék. Ma az egyik tanítót megválasztják 400 ftr fizetéssel (Dobra), holnap választanak egy másikat 300 ftrtal (Pecz, Kasza), egy harmadikat 650 ftrtal (German). Az egyik pár hónapig van csak ideiglenes minőségben (Bartossag), másik évekig (a multban Pecz I. és Sriszaka, a jelenben German, Dobra, Pecz M. és Kasza). Hat bíz ez nem korrek eljárást! A hitoktatók fizetési ügye is nagy szövalást idézett elő. Határozatképp kimondatott, hogy ezentúl a hitoktatók is havonként fizetettek.

Ezek után következett a legérdekesebb tárgy: Kelemen Katalin polgári leányiskolai tanítónő ellen a polg. l.-isk. tanítótestület által beadott terjedelmes panaszló

végem van el vagyok veszve, — és keserik mind a hármán a víz fölött, a víz alatt, de haszlatlan nem volt a nyoma sem. Andris felajánlotta kárpótlásul az árendásnak mindenét, a tiszójét és a furulyáját, de az rá se nézett, fogta magát, nyargalt egyenesen a legközelebbi falu felé s elültint neomsókára a tutajosok szeméi elől. Andris megeskolta furulyáját, aztán az ajkához emelte, — hej, mégis csak jó, hogy el nem fogadta tőle és furulyázott egész éjen át s várta az árendást. Másnap aztán újra keltek, mert az nem jött, ki tudja hová lett. Tíz nap alatt Szegeden voltak átadták a deszkát, meg a kísérő levelet, mely úgy áztott az Andris tiszójében, hogy a deszkakereskedő maig is betűzi, hogy mi van bele írva — aztán elment a két leány. Az egyik beszegődött az aratáshoz, csak ősszel tér haza, a másiknak nagyon hosszú lett volna az idő őszig, bántotta a szivét a kis kék szemű lány meg a szürke szemű árendás. De jó, hogy annak homályával egyült ott vesztett a vízben az ő fakalnas kosára is, legalább nem kell árulnia, hamarabb haza ér. S hazaért nem sokára, este volt, a nap épen ott bucsúzott megint a torony tetején, midőn kikanyarult a hegyek közül és a homály kezertől lappangani, midőn ajakához emelte ismét a furulyát a kis ablak előtt, a mire kijött Anikó és azt sugta a flébe. — Többet nem boesátlak el, enyém maradsz örökre!

Malomhegyi István.

A tutajos.

(Rajz a felvidéki népeletről.)

Ki lehetne más a tutajos, mint egy feyőfa magasságu derék tő legény, széles karimájú kalappal a fején és sárga csatos tiszóval a derekán.

A szj-szerszám, csat és pityke, kitesz rajta vagy tizenkét fontot, mégis úgy járja vele a dudaszóznál, hogy leválk a lábáról a boeskor.

Isten neki, — hisz úgy is újat vett már a rózsahegy vásáron, mert nagy út áll ám előtte, lemegy a tutajjal Szegedig, onnét meg a saját alkalmatosságán visszafelé olyan utat kell tennie, hogy amire hazaér, a borovieska-bogyónak — amely még csak most virágzik — rég kulacsban fog kotyogni a leve.

Hej, de kell is egy kis sziverősítés ahhoz a dologhoz, a melyet a tutajos végez, mert a feyőfákat kivágni, lecipelni a Vágra, összekötöni tutajnak és megrakni deres vastagságu és koporsó vékonyásúgú deszkákkal, legalább is olyan munka, mint a minőt valaha Noe apának végezett, mikor összekalapálta a bárkát, há pedig tudvalevőleg ez is addig erősítgette a szivét enél a munkánál, hogy imádott neje zsinet kötött a poharára, hogy ez is le ne menjen valahogy a torkán.

Ha Noe apának tette, miért ne tehetné Andris is, ki már tegnap itta meg az áldomást, mert elkészült a tutaj.

Ott ringatja a Vág a lietavai oldalán, az átkelőlő, rajta van már a kormánylapát is, a bak is, csak még a fakalnas kosarat helyezgeti el rajta, hogy legyen mit viselni a hátán, ha hazafelé gyalogol — azután kilából a partra, odalt egy levágott fatörzsre, s nézegeti, mily örömmel

emeli a hátán a tutajt a folyó, hát ha még majd ő áll oda a végére és megindul a szerszám, — az lesz csak a diesó pillanat!

Holnap lesz az indulás, — ennel a gondolatnál egyszerre elkomorodik a legény arca, nagyot sóhajt, — mint kilyukadt hólyag, — hátra tojja a kalapját a fején és szomoruan tekint a lietavai torony tetejére, melyre búcsusugarait hinti a lenyugvó nap.

Meglátja-e még azt valaha Lietaván s hosszan nézi, míg az minden tekintetűn nélkül lebukik, s aztán, amint a homály kezd lappangani, kiveszi jávorfa-turulyáját a tiszójéből s oly édes odaadással fújja belé a lelkét egész mélyeig, mintha a dalban fájdalomt akarván közölni a vidékkel.

Egész talu hallja a dalt, de nem érti meg, csak Anikó, ez a lilomkaru leány, kinek két hét óta folyton ott a szemén a köny, most megtörtül, hogy ne lássák, mert végig megy a falun, egy kosárral a kezében, a tutajj.

A dal elhallgat, de annál hangosabban vernek a szivek odakint a folyó partján, — mig elhangzik az utolsó csók és ellebben az utolsó sóhaj, aztán éj lesz, s az éj után hajnal és szürkületkor már indul a tutaj, lassan, mintha tudná mily nehezen válik meg a gazdája innét.

Andris ott áll a kormánylapátján s szomorúan néz visszafelé; s mire a nap megaranyozza a lietavai toronyt, Andris már nem lát belőle semmit, egy köny esik szeméből a folyóba.

Nem a hajósok ily elhullott könyvtől terem a tengerben az igazi gyöngy?

Ki tudja? ...

Mikor delet harangoznak a tlepicskai toronyban, már a fűzes alatt kikötött a tutaj.

Hej Tlepicskától kezdve nem lesz ilyen

szomorú többé az Andris élete, de a társáé sem, mert hozzájuk szegődik az árendás, a vasut drága, koecija nines — hát mire való a tutaj?

Budapesten sok dolga van neki, az üzlet atán kell nézni, két hét telik ugyan bele, míg a tutaj oda ér, no de az alatt meg nem szokik se a borkereskedő, se a bizonyos, aki tőle a juhtörő veszi, sőt ellenkezőleg ez idő alatt kihúzzák a sorsjegyeit és ő személyesen győződhetik meg annak eredményéről.

Be is esomagojja azokat egy fakó börtáskába, megtapogatja oldalán a fárczát, lekanyarul a gyaloguton a tutajhoz és azt mondja, hogy mehetünk.

— Megyünk, megyünk — mondja pipáját a tutaj szélén kiverve és a nyakcsigája mögé dugva Andris, — csak megigazítom a deszka-kalibát, mert olyan meleg a nap, hogy kiégeti a szemét, ha az alá nem bujlik.

Az árendás odanyomja Andris kezébe a dohánys zeaskóját, s mire elkészül a kaliba, hasra fekszik az alatt s elindul a tutaj.

Lassan megy a tutaj, mintha csak igazán a sorsjegyek kihúzásá idejére volna szabad megérkeznie Budapestre, de a helyett sít a nap, még pedig olyan torróan, hogy a szegény árendásnak meg a kalibában is olvad a feje lágya, alig várja, hogy jöjjön az est s ha az megjő, kimszúrik a jámbor és vele a kulacs, a kulacsval a jökevő s aztán az — álom.

Igy tart ez már öt napig, olyan messze járnak már, hogy a kraloráni hegy teteje sem látszik, csak a Vág van velük meg a tutaj, meg nappal ez az iszonyatos meleg, a szegény árendás már a kabátját is a feje alá tette — mert majdnem elolvadt.

Árlejtési hirdetmény.

Baranyavármegye közönségének mult 1884. évi november hó 10-én s folytatólag tartott évnegyedes rendes közgyűlésén 476/kgy. szám alatt hozott s a nagyméltóságú m. kir. közmunka- és közlekedési miniszterium által folyó évi január hó 23-án 322. szám alatt kelt rendeletével jóváhagyó tudomásul vett határozata alapján a megyei uthalózatba felvett Szászvár-hirdi új ut, Magyar-Egereg és Kis-Zobák közötti 2841 1/2 méter hosszú szakaszának — kiépítése folyó évben megkezdendő és befejezendő lévén, az ebbeli — legnagyobb részben vállalkozás útján foganatosítandó munkákra összesen 11422 frt irányoztatott elő, mely összegben mindazonáltal a Hosszúhetény és Szászvár községek által, részben meg nem váltott s így általuk természetben leszolgálandó mintegy 1500 kézi és 360 igás napszámnak — a kézinél 50 kr., az igásnál pedig 3 frttal számított összesen 1830 frtnyi értéke is befoglalatik.

Felhivatnak ennél fogva vállalkozók, miszerint szóban levő utépítési munkák foganatosításának biztosítása czéljából folyó évi július hó 20-án délelőtt 10 órakor Pécssett a megyei székházban tartandó zárt ajánlati árlejtéshez, a fentiek szerint előirányzott összegnek megfelelő 5% bánatpénzzel és 50 kros bélyeggel ellátandó s alulirothoz czimezendő szabályos zárt írásbeli ajánlataikat — melyekben világosan kiteendő leendő, hogy vállalkozó az előirányzott 11422 frt, illetőleg a természetben leszolgálandó közmunka 1830 frtnyi értékének leszámításával fenmaradó 9592 forintból, hány %-nyi árlejtést tesz, a megyei jegyzőségnek emlitett napon d. e. 10 óráig benyújtani el ne mulasszák, mert elkészen beadott, vagy szabálytalanul kiállított ajánlatok elfogadtnak nem fognak.

A vonatkozó költségelirányzat, építészeti feltételek s természetben leszolgálandó közmunka jegyzéke a szokott kivatalos órákban a megyei jegyzőségnek, a kiviteli tervrajz pedig a helybeli kir. építészeti hivatalnál betekinthetők.

Pécssett, 1885. évi július hó 10-én.

Jeszenszky Ferencz s. k.

Baranya vármegye alispája.

209. (1-1)

466. szám.
árv. 1885.

Árverési hirdetés.

Himesháza elhalt Hohman Miklós és neje Schulteis Anna hagyatéki ingatlanai f. évi július hó 30-án reggeli 11 órakor a község háznál nyilvános árverés útján eladatni fognak alábbi feltételek mellett:

1. A himesházi 40. sz. telekjegyzőkönyvben foglalt 33. sz. ház, belső-séggel, hozzá tartozó 1/2-ad kültelek, a C. 2 alatt öreg Hohman Henrik részére bekebelezett élethossziglani tartás és lakás szolgálmi jog épségben tartásával — kikiáltási ára 1800 frt, a himesházi 43. sz. telekjegyzőkönyvben foglalt 505. sz. sz. fekvőség kikiáltási ára 60 frt.
2. Árverezők a becsár 10% bánatpénzzel előre lefizetni tartoznak, mely a vételár utolsó részletébe fog beszámíttatni.
3. A vételár 1/2-a azonnal lefizetendő, 1/2-a az árverés napjától három órára 7% kamattal, megengedtetik vevőknek a vételár 1/3 részét a megvett ingatlanra bekebelezendő kötvénnyel az árverésbiztosítási.
4. Vevő az ingatlanokat azonnal birtokba veszi, fizetni tartozik pedig 1885. évi július 1-től számítandó és megjáró összes állami és községi adókat, az árverési költségeket, úgy az árverés megejtéséig teljesítendő földmunkabért, mely az árverés megindítása előtt fog közöltetni.
5. A vételár teljes lefizetése után vevő bekebelezésre alkalmas, gyámhatóságilag jóváhagyott szerződést nyerend, melylyel tulajdonjogát saját költségére bekebelezheti.
6. A feltételek bármelyikének elmulasztása vagy be nem tartása esetén vevő kárára és költségére új árverés fog rendeltetni.

Pécsvár, 1885. július hó 12.

Kiss Aladár,

szolgabíró.

215. (1-1)

A torontálmegyei gazdasági kiállításon 1884-ben EZÜST DISZ-OKLEVELET nyert.
A bécsi 1883. évi nemzetk. gyógyszer. kiállításon EZÜST ÉRMET nyert.
A triestti 1882. évi kiállításon BRONZ-ÉRMET nyert.
A gráci 1880-ik évi országos kiállításon ELISMERÉSI OKLEVELET nyert.

A MOHAI ÁGNES FORRÁS

hazánk egyik legszénsavdúsabb

SAVANYUVÍZE

kitűnő szolgálatot tesz főleg az emésztési zavaroknál s a gyomornak az idegrendszer bántalmain alapuló bajában. Általában a víz mindazon köröknél kiváló figyelmet érdemel, melyekben a szervi élet támogatása és az idegrendszer működésének fölfokozása kívánatos.

Borral használva kiterjedt kedveltségnek örvend.

Kizárólagos **Édeskuty L.** m. kir. udv. szállítónál, Budapest.

Ugyszintén kapható minden gyógyszerárban, fűszerkereskedésben és vendéglőben.

Áz 1884-ik évi elszállítás

1,500.000 palaczk.

Pécssett kapható: Blauhorn Antal, Blauhorn J., Böhm Nándor, Böhm C. F., Dobszay A., Eisert János, Gyimóthy Gyula, Herdein Lajos, Hergert József, Lill János, Löw Lajos, Mautner I.őr. Mitzky Mór, Nagy Gusztáv, Nick Károly, Pucher W. utóda, Reh Vilmos, Simon János, Spitzer Adám, Spitzer Sándor fia, Tiglmann Alajos, Zsolnay Miklós, Irgalmasok gyógyszerárban, Sipőcz István gyógyszer. utaknál. (12-10)

Pécssett, 1885. Nyomatott Taizs Józsefnél (ezelőtt Madarász E.)

Figyelmeztetés.

Alulirott bátorodom a n. é. közönségnek tisztelettel tudomására hozni, hogy én e hó végén egy órára Pécsről eltávozzom, mely alkalommal vagyok oly bátor igen tisztelt vevőimnek figyelmét dusan ellátott árúim raktárára irányozni és kivált azon vevőket, kik

kávé, rizs, dara, cukor stb. árukat

szükségnek, azon megjegyzéssel, hogy 5 kiló kávé vételénél 50 kr. engedélyt nyernék és hogy nagy választékú esakis kitűnő minőségű kávéfajokkal rendelkezem. Kilójának ára 1 frt 20 krtól egész 2 frt. Teljes mértékről kezeskedem, és a netáni igényeknek meg nem felelő árukat mindenkor készséggel vissza fogadom.

A n. t. közönségnek becses megbízásait kérem kiváló tisztelettel Pécssett, 1885. július hó

Klobučár Mihály,

gotseber, Fő-utca 33. sz.

193. (3-3)

534. sz.
á. n. 1885.

Árverési hirdetmény.

Aloirt járási szolgabíró Baranyamegye árvaszékének f. 1885-ik évi június hó 25-én kelt 5689 sz. határozata folytán közhírré teszi, hogy Spiesz Jenő, kk. Gózon Ludovika és Gózon Margit tulajdonát képező, az ipacsfai 74. sz. tjkvben I. 465 h. sz. sz. a. felvett 3 egész 1/32 tagosított telek, mely telek-könyvileg 106 hold 631 □ öl térméttel van kitüntetve, — az ugyanezen tjkvben + alatt felvett 466 h. sz. sz. a. maradványföld, mely telekkönyvileg 45 hold 942 □ öl térméttel van kitüntetve, az ezen telki birtok után járó urbéri illetőségek, valamint a birtokhoz tartozó gazdasági felszerelvények (fundus instructus), ugy a siklósi 594. sz. tjkvben + alatt felvett 656 h. sz. 621 sz. ház és udvartér a cigány-utczában, 25,000 frt együttes és összes kikiáltási ár mellett, nyilvános árverésen f. 1885. évi július hó 30 ik napján délelőtti 10 órakor Siklóson a szolgabírói irodában a kikiáltási áron felülígérőnek eladatni fognak.

Miről az árverezni szándékozók ezen hirdetmény által értesítettek oly megjegyzéssel, miszerint bánatpénzzel a kikiáltási ár 10%-a, vagyis 2500 frt az árverés megkezdése előtt letendő, az árverési feltételek és a gazdasági felszerelvényeket és azok becsértékét magában foglaló jegyzék pedig aloirt szolgabíró hivatalos helyiségében naponként délelőtti 9-12 óráig, délután 3-5 óráig és nagyságos Bánfay Simon kir. tanácsos pécsi kir. közjegyző úr mint az érdeklét kkoruk gyámjánál megtekinthetők.

Siklóson, 1885. július 6.

Antal Pál,

szolgabíró.

213. (1-1)

Dr. POPP

illatos orvosi

növény szappana

vegtanilag analýsálva és Európa gyógyszerészi és orvosi karjának számos jelesei által elismerve, mint legkitűnőbb és legjobb hatású a bőrre nevére, 18 év óta a legsikeresebb eredményt mutat fel a borkiütések minden nemé, kiváltképpen a bőrvizketeg, borszenyű, ötvár, fejhamlás, fagy-daganat, labizadás és ruh ellen.

Ára 30 kr.

Dr. Popp J. G. urnak, Bécs I. kerület, Bognergasse N. 2.

Mintán én egy kúrtást, melyet 6 óven át hordtam, hasztalan gyögykezeltettem 4 orvos által, végül az én szappanához fordultam, melyet igen jónak találtam, s nem tudok eléggé hálás lenni irányában.

En egyenesen önhöz fordulok, mivel a gyógyszerhárból többfélet kaptam, oly módon becsomagolva, mint az öné, de én azt hiszem, meg van hamisítva; az én kedves szép sótté szürke szappanomot csak önöl remélem megkapni.

Kérem a mellékelt összegert gyogyhatású szappanából küldeni.

Tisztelettel
Franz Amalie, Prerau (Mähren).

(IV.)
Kapható: Pécssett: Balázs Ö., Sipőcz István, Kovács M. gyógyszerészeknél, Zách K., Pachor E., Othelt E. nál. — Bonyhád: Kramóczy gyógyszerésznél. — B. an: Follmann, Polger és Sárkány gyógyszerészeknél és Michitschnél. — Barcon: Kolos gyógyszer. — Höggyeszen: Tausz János, Tegy Imre gyógyszer. — Kaposvár: Acs-Babócsay gyógyszer. — Mohács: Szendery, Fronner M. gyógyszer. — Magocson: Szep G. gyógyszer. — Szegvár: Báthory Elek gyógyszer. — Siklóson: Petrács I. Szabó I. gyógyszer. — Szigetváron: Szalay József, Viny A. gyógyszer. — Tolnában: Brany I., Pócs S. gyógyszer. — Zomborban: Galits F., Mielch S. és Palczionó gyógyszer. — Vácra: Bese L. gyógyszer. — Villányon: Csató S. gyógyszer. — Bálványoson: Vass L. gyógyszer. — Szikszó: Somogyi M. gyógyszer. — N. Boly: Erőly L. gyógyszer. — Babocsán: Blás A. gyógyszer. — Pécsváradon: Herzy I. gyógyszer.

EREDETI SINGER NEIDLINGER G. VARRÓGÉPEK

Valódiak csak a NEW-YORKI Singer-társulat vezérigynöke NEIDLINGER G. által Pécssett, Ferencziek-utca 6. sz. rendelhetők.

Más nevű varrógépkereskedőknek, helyben vagy máshol Magyarországon, az eredeti Singer varrógépek ismételésítés végett nem adatnak; s másoktól a Singer név visszadélsével kereskedésbe hozott gépek csak utánczolt német vagy bécsi gyártmányok. (II)

Árverési hirdetmény.

Alulirott kiküldött a pécsi kir. törvényszék f. évi 4979 számú végzése folytán ezennel közhírré teszi, miszerint néh. özv. Istokovits Józsefné szül. Kovácsits Magdolna hagyatékához tartozó borkészlet egy része f. é. július hó 20-ik és következő napján mindenkor d. n. 3 órakor a helyszínen, vagyis fennevezettnek felső-gyűkési szőlőjében nyilvános árverésen készpénz fizetés mellett el fog adatni.

Pécssett, 1885-ik évi július hó 9-én.

Kremmer Ferencz,

bir. végrehajtó.

214. (1-1)

Mária-celli gyomor-cseppek

jeles hatású gyógyszer a gyomor minden bántalmái ellen

és föllímulhatatlan az étvágyhiány, gyomorgyengeség, roszzaga lehet, szelek, savany felbűfögés, kolika, gyomorhurut, gyomorgörés, huykóképződés, tulsagos nyálka képződés, sárgaság, undor és hányás, főfájás (ha az a gyomorból ered), gyomorgörés, szekszorulat, a gyomornak túlterheltsége étel és ital által, gillista lép és májbetegség, aranyeres bántalmak ellen

Egy üvegose ára használati utasítással együtt 35 kr.

Kapható: Pécssett Balázs Ödön, Kovács Mihály és Sipőcz István gyógyszerészek utaknál. Pécsvár: Doorszky Béla gyógyszerésznél. Szigetváron: Viny Sándor gyógyszerésznél. Siklóson: Rónai gyógyszerésznél. Sárd: Keller Gyula gyógyszerésznél. Szászvár: Baltha László gyógyszerésznél.

Valamint az ország magyar birtadalm minden nagyobb gyógyszerárban: és kereskedésben Központi szétküldési vaktár nagyban és kicsinyben. (13-2)

BRADI KÁROLY, az ország alhoz' ezimzett gyógyszerárban, Kremzierben, Morvaországban.

9723. sz.

1884.

Árverési hirdetmény.

A pécsi kir. tszék mint telekki hatóság közhírré teszi, hogy Keller Györgyné szül. Rozinger Anna m. hertelendi lakosnő önkényes árverészi ügyében a pécsi kir. tszék területén levő, a pécsi 5307. sz. tjkvben foglalt 3577. sz. szőlőre és pénzére 2336 frt kikiáltási ár mellett az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1885. évi szeptember hó 15. napján d. e. 10 órakor a pécsi kir. törvényszék telek-leveletárban megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alol is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át, vagyis 2336 frt 6 krt készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t. cz. 42. §-ában jelzett arólyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A pécsi kir. törvszék, mint telekki hatóság az 1885. évi június hó 12-én tartott üléséből.

Kiadta: Visy Pál,

211. (1-1)

1744 sz. ki. 1885.

Pályázati hirdetmény.

Szabad-Szentkirály nagyközségben szervezett, évi 600 forint készpénzfizetéssel, 15 frt irodai átalánynyal, szabad lakással, 4 magyar hold szántóföldnek és egy darab körülbelül 1/2 hold nagyságú rétnek haszonélvezetével javadalmazott

jegyzői állás

f. évi július hó 30-án reggeli 9 órakor Szabad-Szentkirályon a község házánál, az 1871. évi XVIII. t. cz. értelmében tartandó választás útján be fog tölteni.

A szabályszeritien felszerelt pályázati kérvények a választásra kitűzött, fenn kített határnapig alulirott szolgabírónál adandók be.

Szentlőrinc, 1885. jul. 10-én.

Trixler Károly,

212. (1-1)

szolgabíró.